

Grundlag for rektor Ralf Hemmingsens tale ved immatrikulationen på Københavns Universitet, den 30. august 2013

DET TALTE ORD GÆLDER

Kære nye studerende.

Velkommen til KU.

Velkommen til Danmarks KU - leste årgang!

I dag er det ikke en "øv-dag".

Nej, det er "KU-dag".

Vi andre må konstatere: Kvinderne er i overtal på Frue Plads.

Dagene hvor KU blev skrevet i mandtal - er talte.

Og busterne deroppe med Bohr og lutter videnskabsmænd er historie.

Men hov, vi er skam ikke historieløse.

Bemærkede I processionen af kappeklædte mennesker?

Hørte I trompet-fanfaren, der lød som soundtracket fra en Robin Hood-film?

Jo, jo – vores universitet er immervæk fra 1479,

i al beskedenhed 13 år før Columbus opdagede Amerika.

Og netop i år skriver vi år 200 efter Kierkegaard

og år 100 efter Niels Bohrs atom-model.

"Hipster-agtig" kan man næppe kalde den klassiske tøjstil,
vi dyrker her på trappen.

Men det er nu engang universitetets ledelse.

Og videnskaben skal heller ikke følge moden, men derimod søge sandheden.

Når jeg præsenterer dem, må I gerne huje.

Uanset om de bruger reagensglas eller skriver bøger.

For et universitet er per definition åbent for fremmede tanker
– også dem fra eksotiske nabo-institutter og fremmedartede fakulteter.

I jeres læseretning fra venstre mod højre står:

Prorektor for forskning og innovation, Thomas Bjørnholm.

Prorektor for uddannelse, Lykke Friis.

Dekan for Det Teologiske Fakultet, Kirsten Busch Nielsen.

Dekan for Det Juridiske Fakultet, Henrik Dam.

Dekan for Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Troels Østergaard Sørensen.

Dekan for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Ulla Wewer.

Dekan for Det Humanistiske Fakultet, Ulf Hedetoft.

Dekan for det Natur- og biovidenskabelige Fakultet, John Renner Hansen.

Og Universitetsdirektør Jørgen Honoré

Det er første gang vi fejrer immatrikulationen herude på Frue Plads.

Faktisk gør vi det også af hensyn til jeres sikkerhed.

For I er jo heldigvis rigtig mange – faktisk flere end nogenside i KU's 534 årige liv.

Sagen er, at gulvet derinde i festsalen er fra Søren Kierkegaards tid.

Og jeg kan godt forstå, at det gamle gulv er ved at bryde sammen

– også følelsesmæssigt –

over så mange glade studerende!

Viden giver tyngde i livet og vægt bag ordene.

Men nogle siger, at arbejdsmarkedet heller ikke kan bære så mange akademikere.

I de lyseste junidage kørte blokvogne rundt i gaderne

– med nybagte studenter, opmuntrende diskomusik og lysegrønne bøgegrene.

Men midt i jublen kunne man fornemme krisebevidstheden.

En krisebevidsthed der slet ikke eksisterede dengang i 00'erne,

da jeres forældre udstyrede jer med en hel maskinpark:

Egen mobiltelefon og egen fladskærm på eget værelse.

Men på en studentervogn i juni havde studenterne skrevet et banner:

"Vi ses på jobcenteret om 10 år."

Den banner-tekst vil jeg gerne anholde.

For jeg regner da med, at I bliver kandidater på mindre end 10 år.

I bliver jo kaldt "Generation målrettet".

Generationen, hvor det er kosher at droppe sabbat-året.

Generationen med færre klip i studenterhuen som følge af natlige udskejelser.

Og generationen som ikke spilder SU-klippene i fredagsbaren.

For det er vel ikke en overdrivelse at kalde de nye SU-regler for målrettende.

Så er der pointen fra banneret om jobcenteret.

Jeg synes, vi skal passe på med forudsigelser om fremtidens arbejdsmarked.

Hvis du spørger universitetets fagøkonomer holder de sig langt væk fra spåkugler og horoskoper.

Men de vil sige, at uddannelse – alt andet lige – er et gode
- særligt hvis den fås i KU's kaliber.

Det er i hvert fald ikke som at putte penge i en enarmet tyveknægt,
som stjæler din fremtid og kun giver jackpot på arbejdsmarkedet,
hvis du er umådelig heldig.

Universitets-økonomerne er også forsigtige med at erklære nogle fag for brødløse.

Hvem ved på forhånd, hvilke uddannelser, der er krummer i?

Hvem vidste for 15 år siden, at Kina-studier eller arabisk blev blockbustere i
erhvervslivet og det politiske liv?

Hvilken bookmaker satsede på, at Grønland ville blive det mest ombejlede territorium
i verden?

Hvor mange havde gættet, at klimaforskning ville blive så hot,
at der kan leve sydamerikanske piratfisk i Øresund og afrikanske skolopendre langs
togskeerterne på Nørrebro?

Ja, verden er i hastig forandring.

Og verden venter ikke på universitetet.
Slet ikke på et universitet i Danmark, i Europa.

Vi står på en historisk plads i en Europæisk hovedstad.
Dengang i 1479, da universitetet blev grundlagt derovre i Frue kirke
var Danmark en regional stormagt,
og den danske konge regerede over Norge, Island
og dele af Nordtyskland og Sydsverige.
Europa var verdens centrum – i hvert fald ifølge europæerne.
Og alle veje førte til Rom, også her fra Danmark ,
der dengang var katolsk og kun fik et universitet med paven's personlige velsignelse.
Men nogle vil hævde, at Europa ikke længere er verdens centrum,
men et udkantsområde.

Turister valfarter stadig til de store, historiske europæiske pladser:
Peterspladsen, Trafalgar Square, Place de la Concorde - og ja ...Frue Plads.
Men markedspladsen er ved at flytte:
Allerede næste år vil 90 procent af verdens vækst blive genereret uden for Europa.

Skal vi så satse hele butikken på krydstogsturister?
Satse på de kommer til Frue Plads for at tage billeder af det gamle eventyrland og
domkirken hvor prinsessen fik sin prinsesse?
Eller en endnu mere forstemmende fremtidsvision:
Satse på at velbevandrede turister tager turen forbi busten med Niels Bohr,
forsteningen af den levende videnskab, der var engang i det 20. århundredes Europa,
"die Welt von Gestern"?

I kender svaret.
Nej, mit drømmesyn er synet af jer - tusindvis af studerende, der indtager pladsen.

Fra Tahrir-pladsen i Kairo til Taksim-pladsen i Istanbul er studenterne blevet et varsel
om forandring.

Og i dag er I billedet på den generation, der skal skabe en plads til Danmark i det asiatiske århundrede.

Indrømmet, det er dramatiske ord.

"Ro på rektor", tænker I måske - og med en vis ret.

At starte på universitetet er jo i sig selv en kæmpe forandring i jeres liv.

Og knap er jeg kommet ind på universitetet, før rektor siger jeg skal ud og ændre verden.

"Ro på, rektor".

Og I har ret: I skal først fordybe jer og mærke suset fra videnskaben.

Først da står jeres verdensbillede på et stærkere fundament.

Men jeg vil gerne give jer tre betragtninger,
som I gerne må reflektere over – og eventuelt skrotte.

For selvstændig stillingtagen er klart i universitetets ånd.

Jeg vil gerne fastholde pladsen her som sindbillede på jeres studieliv.

For det første er pladsen per definition åben,
et sted hvor mennesker mødes på tværs af kulturer,
med hver deres personlige og faglige bagage.

Så tag på studieophold i udlandet.

Og lær et, to, tre fremmede sprog – også det sprog man forstår i erhvervslivet.

Hvis du er åben for verdens vinde, kan ingen kastevind bringe dig ud af kurs.

For det andet er pladsen stedet, hvor fællesskabet opstår – demonstrationen,
fodboldkampen, rockkoncerten og altså højtideligheden.

Det kan vække store følelser at stå sammen, en masse i flok.

Og det er også godt at dyrke universitetet som et fællesskab.

Derfor er det også vigtigt, at I hjælper hinanden og er gode kammerater
– særligt her i starten.

I kan for eksempel melde jer ind i vores alumneforening KUBULUS,

som har en hvervestand derovre.

Ja, fællesskabet er godt, men massen kan være lumsk.

Enhver massebevægelse rummer også faren for, at den enkelte bliver ført med strømmen, bliver forført

- som da et studenteroprør startede på Tahrir-pladsen og på Facebook, men endte et helt andet sted.

Universitetet kan noget andet.

Det kan udstyre den enkelte studerende med den personlige myndighed til at lytte til sin egen fornuft – og have modet til at bruge den.

Også derfor er universitetet noget andet og mere end 4 G

- mere end en fortsættelse af gymnasiet.

- mere end den generation af smartphones [4 G] som ophøjer det digitale liv på Facebook til selve livet

- mere end de sociale mediers masse og magt.

Endelig for det tredje er pladsen revolutionens arnested.

Fra Bastille-pladsen og den Røde Plads til Tahrir-pladsen

– og lidt mere fredeligt, Frue Plads og studenteroprøret i 1968.

Jeg vil gerne opfordre jer til at skabe revolutioner.

Bare rolig, jeg mener ikke, at I skal bevæbne jer med hammer og segl

– eller omstyrte den kappeklædte ledelse af universitetet.

Jeg mener, at I skal turde tænke nye tanker.

Nok står videnskaben på skuldrene af giganter

– Newton og Bohr, Saussure og Hjelmslev.

Men kun indtil en ny videnskabelig revolution får korthuset til at vakle.

Den revolutionære ånd skal vi holde fast i.

Det er muligt, at sydkoreanske ingeniører kan lave bedre og bedre fladskærme.

Men universitetet kan noget andet.

Universitetet kan ændre verdens gang, skabe en "game changer",

som da Niels Bohr for 100 år siden skabte sin atom-model.

Hold fast i dét.

Selvom jeg ikke forventer, at I alle sammen snupper en nobelpris.

Men jeg håber, at et par stykker af jer gør.

Kære nye studerende!

Historisk betyder immatrikulationen, at I lader jer indskrive i matriklen

– altså på KU.

Traditionen foreskriver, at I om lidt skal give mig et symbolsk håndtryk heroppe ved døren.

Dermed giver I rektor håndslag på, at I vil overholde universitetets love fra 1479.

Dér står blandt andet:

"[...studenter der optræder lovløst eller bærer upassende klædning eller er stridbare, berusede, vandrer om natten, horer, stjæler og besøger beværtninger...skal suspenderes fra undervisningen]

Vi er ikke så skrappe længere.

Selvom der er kommet nye SU-regler.

Og I gør klogt i at tage jeres eksamen til tiden.

Til gengæld vil jeg gerne give jer håndslag på, at I får god

- og nok- undervisning.

Og at I får et studiemiljø, hvor I kan møde nye mennesker og have det rart sammen.

Et studiemiljø, som også giver plads til selvstændige tanker og videnskabelige revolutioner.

Velkommen på KU.